

HET TUINHUIS

Hopelijk slaapt ze nog, dacht Janek. Hij zwaaide vlug zijn benen over het hek en liep langs het huisje naar de achtertuin. De zon scheen als een enorme schijnwerper op het gazon en hij moest zijn gezicht afschermen om niet verblind te worden door het felle licht. Bij de vuurplaats gooide hij zijn rugzak af. Er hing een geur van verkoold hout en vers gemaaid gras. Janek ademde diep in en snoof de lucht op. Hij keek om zich heen. Gelukkig, alles zag er nog precies zo uit als toen hij een half uur geleden was weggefietsd.

Ongelooflijk. Het was zo snel gegaan. Maar nu had hij haar eindelijk. Uitgeput liet hij zich in de schommelstoel zakken op het zachte schapenvel dat nog vochtig was van de dauw. Over de armleuning hing haar lichtgroene jurk. De zijde glansde in de zon. Hij nam de jurk, gleed langzaam met zijn vingers over de gladde stof en merkte hoe ruw en kapot zijn handen waren. Er zat zelfs nog aarde onder zijn nagels. Hij glimlachte. Wat een nacht! En wat een meesterlijk plan. Toch maar goed dat hij een Pool was: nuchtere kaaskoppen zouden zoiets nooit kunnen verzinnen.

Zijn maag begon te rommelen. Hij raapte zijn rugzak op, nam de broodjes eruit die op de andere boodschappen lagen en

opende de papieren zak. De croissants waren nog warm. Hij wilde een hap nemen, maar beheerste zich. Het was niet echt romantisch om alvast aan het ontbijt te beginnen. Janek legde de croissant terug en borg de zak weer weg. Boven zijn hoofd hoorde hij getjilp van een paar koolmezen die op een tak van het berkenboompje zaten. Een paar meter verderop lag de lege wijnfles die hij de vorige avond had laten slingeren in het gras. Dit was echt de ideale plek. Hier, in het verlaten volkstuincomplex zou niemand hen vinden. Jammer dat hij haar had moeten opsluiten en misschien wel overbodig, maar hij wilde nou eenmaal geen risico nemen. Hij leunde achterover met zijn rug tegen de schapenvacht, sloot zijn ogen en voelde de ochtendzon op zijn lichaam. Zijn benen trilden. Moeheid waarschijnlijk.

Plotseling klonk er een knal. Janek schrok omhoog uit de schommelstoel. Even aarzelde hij, maar eigenlijk wist hij zeker dat het geluid uit het tuinhuis was gekomen. Hij schoot als een speer naar het huisje en in twee tellen was hij bij de deur. Naast de ingang, op de regenton, stond een houten raaf. Hij pakte de vogel op en griste er een paar sleutels onder vandaan. Snel stak hij de grootste sleutel in het slot.

**ACHT
MAANDEN EERDER**

Janek rende in een stortbui het plein over en vluchtte het Sint-Berchmanscollege binnen. Net voordat de grote deur achter hem dichtviel zag hij een lichtflits en klonk er een enorme donderslag. Hij veegde het natte haar uit zijn gezicht en keek om zich heen. De hal was verlaten. Hij zag alleen de conciërge die tegen het glas tikte, zijn hand opstak en naar Janek grijsde van achter zijn ruit. Janek lachte terug, holde de hal door en klom met twee treden tegelijk de marmeren trap op. Bij de eerste verdieping sloeg hij rechtsaf naar de zijvleugel. Zijn haastige voetstappen galmden luid door de hoge gang.

Twintig minuten geleden had Siegal gebeld en hem gesommeerd onmiddellijk te komen. Half vijf stipt. Kijk niet zo zuur, had Gilion hem nog bemoedigend toegesproken, je hebt eindelijk weer eens een date. En Siegal is bloedmooi, had Vincent er lachend aan toegevoegd. Een date? Voor Vincent en Gilion was alles een geintje. Wat deed het ertoe of ze knap was als hij straks geschorst zou worden of zich wekenlang om acht uur zou moeten melden?

Voor de kamers van de afdelingshoofden bleef hij staan. Hij wilde net aankloppen, toen hij aan de andere kant van de deur opgewonden stemmen hoorde. Wat nu? Hij aarzelde en besloot

te wachten. Zijn trui was zwaar van de regen en zijn broekspijpen plakten aan zijn benen. Hij rilde. Stom dat hij weer eens zijn jas vergeten was. Gelukkig hing er een enorme centrale verwarming onder het grote raam tegenover Siegals kamer. Janek trok zijn trui uit, ging bij de vensterbank staan en drukte zijn benen tegen de radiator. Voor het raam stond een oude plataan die zo reusachtig was dat hij bijna de school in groeide. Tussen de kale takken door keek Janek uit over het lege schoolplein. Alleen bij de fietsenstalling stond nog een groepje leerlingen. De echte diehards. Een bliksemflits verlichtte het gezicht van een jongen die wanhopig zijn brommer probeerde te starten. Bij elke nieuwe poging applaudisseerden de rokers onder het afdakje luider en fanatieker, een gejoel dat zelfs het slaan van de takken tegen de ruit overstemde.

Janek haalde zijn mobiel uit zijn zak: 16:43. Net toen hij besloot toch maar aan te kloppen werd de deur opengegooid en keek hij plotseling recht in het opgezwollen gezicht van Kooiman.

‘Janek Zabczynski! Wat doe jij hier?’ riep zijn leraar Nederlands met geveinsde verbazing. ‘Ik dacht dat je inmiddels tomaatenplukker was.’ Hij grijnsde zijn kleine gele tanden bloot. Typisch Kooiman, dacht Janek. Die maakte er een sport van leerlingen de grond in te boren, alsof het mieren waren; een voorvoet erop, een hiel die een stukje naar buiten draait en tjak, het was gedaan met je.

‘Schei daar mee uit.’ Siegal verscheen in de deuropening.

‘Nou, nou,’ bromde Kooiman gespeeld. Hij gaf haar een weinig subtiel knipoog en liep toen met ferme passen de gang uit. Ze keek hem woedend na. Janek stelde zich voor dat ze met haar blik twee gaatjes tussen Kooimans schouderbladen zou boren en hij vervolgens wankelend door zijn knieën zou zakken.

‘Janek Zabczynski. Kom binnen, je bent een kwartier te laat,’

zuchtte Siegal terwijl ze haar kamer weer in liep. Ze kantelde een raampje open, maar schrok van de windvlaag die naar binnen kwam en deed het onmiddellijk weer dicht.

Janek ging tegenover haar zitten, aan het grote houten bureau dat bezaaid lag met papieren en boeken. De stoel was onaangenaam voorverwarmd. Siegal hield haar lippen op elkaar geperst terwijl ze een pen ronddraaide die op haar muismat lag.

‘Vertel eens wat er aan de hand is.’

‘Hoe bedoelt u?’

Twee zwarte ogen keken hem strak aan. ‘Waar hang je uit, Janek? Wat doe je als je niet naar school gaat?’

Janek wist niet wat hij zeggen moest.

‘Het is pas november en je hebt al 136 uur verzuimd.’ Ze roffelde met haar nagels op het bureau. ‘De telefoon wordt niet opgenomen en als je mentor op de stoep staat, wordt er niet opengedaan.’ Haar toon was scherp.

‘Onze bel is stuk,’ mompelde Janek en hij had meteen spijt.

Ze zuchtte. ‘Nogmaals. Waarom ga je niet naar school?’

Het was stil. Hij pulkte aan de blaas op het topje van zijn rechterduim. Stom dat hij, onbeheerst als een uitgehongerde wolf, met blote handen het hete rooster uit de oven had willen trekken. Hij had er al de hele week last van gehad bij het bas spelen. Toen hij merkte dat Siegal er afkeurend naar keek stopte hij met peuteren en ging iets rechter zitten.

‘De meeste lessen zijn niet leuk,’ hoorde hij zichzelf zeggen.

Siegal stootte een lachje uit en keek hem meewarig aan. ‘Je bent een doubleur, Janek. We verwachten een andere houding van je.’ Ze keek hem doordringend aan. ‘Er gaat een brief naar huis. Wanneer je nog één keer spijbelt, zijn we klaar met je. Ook leerlingen van achttien moeten de regels volgen.’

Janek staarde naar het bureau terwijl Siegal maar door bleef praten over leerlingbegeleiders bij wie hij zijn verhaal kwijt zou

kunnen. Zijn verhaal? Waarom zagen leraren hem toch altijd als probleemgeval?

‘Ik houd niet van psychologen,’ zei Janek mat.

‘Het zijn geen psychologen. Het zijn docenten van school die naar je kunnen luisteren.’

Nog erger, dacht Janek, dan zijn het amateurs die me een depressie aanpraten en me vervolgens doorverwijzen naar dokters die me volstoppen met kleine gifgroene snoepjes waardoor ik verder als een zombie door het leven zal strompelen.

‘Denk er maar over na.’

Hij zweeg.

‘Voortaan volg jij alle lessen. Elke vrijdag tijdens je tussenuur, om half twee precies, kom je je hier melden. Dit is je laatste kans om deze school met een diploma te verlaten.’

Siegal was bezig haar bureau op te ruimen. Janek wist niet of hij mocht gaan of dat hij op haar seintje moest wachten. Dus bleef hij zitten en keek toe hoe ze haar spullen wegborg in de tas op haar schoot.

‘Hoe oud was je toen je naar Nederland kwam?’ vroeg ze ineens.

Janek keek verrast op. ‘Elf. Ik ging naar groep acht.’

‘En je hebt nog een jongere broer of zus, toch?’

Hij keek haar aan. ‘Pawel. Hij zit in 3 havo.’

Ze rommelde in haar tas die ze nu op het bureau had gezet en pakte er een doosje uit. Het leek op paracetamol. Ze drukte een tablet uit een strip en slikte die weg met een paar slokken water uit een plastic spaflesje.

‘Is je vader Nederlands of zijn allebei je ouders Pools?’

‘Mijn moeder is Pools en Berend is Nederlands.’

‘Berend?’

‘Mijn stiefvader.’

Ze speelde met een grote sleutelbos. Nu ze zo achterover-

leunde in haar bureaustoel en naar hem glimlachte leek ze ineens veel aardiger. Ze leek niet eens op een docent. Eigenlijk zag ze eruit als de zangeres van een bekende band of de minnares van een groot kunstenaar. Maar hier, in dit vreemde kamer-tje, leek ze nog het meest op een verkeerd gecaste filmster.

‘Sprak je al Nederlands voordat je hier kwam?’

Janek schudde zijn hoofd. ‘Mijn moeder leerde Berend pas kennen toen ik zes was. In Polen sprak hij gewoon Pools met ons.’

Haar ogen gleden over zijn gezicht. ‘Dus in het begin ver-stond je geen woord?’

‘Voor mij had het net zo goed Japans kunnen zijn.’

‘Wat verschrikkelijk.’

Het was weer stil.

‘Kom,’ zei ze ineens kordaat, ‘het is al laat.’

Ze nam een chique donkere regenjas van de kapstok, hing de grote tas over haar schouder en pakte een enorme bos bloemen uit de vensterbank. Janek kwam snel overeind, gooide zijn voch-tige trui over zijn hoofd en schoof zijn stoel aan.

‘Heb je geen jas?’ vroeg Siegal verbaasd.

‘Niet nodig.’

Ze glimlachte. Het leek alsof ze niet ouder was dan hijzelf, maar dat kon natuurlijk niet. Met haar elleboog drukte ze de deur open en liet hem voorgaan.

‘Je weet dus wat je te doen staat,’ zei ze beslist. ‘Tot vrijdag.’

Ze legde de bloemen op de grond en draaide de deur van haar kamer op slot. Toen ze de bos weer oppakte, zuchtte ze. Janek zag nu dat het rode rozen waren. En niet zo weinig ook.

‘Tot vrijdag,’ zei hij. Maar ze lette al niet meer op hem. Zon-der op hem te wachten of naar hem om te kijken liep ze met flinke passen de gang uit.

Het regende nog steeds toen hij door het donkere park naar de halte rende. Luid rinkelend kwam de tram aanscheuren. De deuren klaptten open. In hun natte jassen drongen de passagiers zich langs elkaar heen de tram in. Een man wreef met een zakdoek over de beslagen ramen en tuurde naar buiten. Even bekeek Janek zijn eigen spiegelbeeld in de donkere ruit. Een Poolse jongen. Wat zou Siegal van hem vinden? Als ze maar niet dacht dat hij zielig was.

2.

Janek liep druipend als een verzopen kat de keuken in. Wat een puinhoop! Hij deed z'n doorweekte trui uit en hing hem over de rugleuning van de enige stoel die niet bezaaid was met handdoeken, kranten, sokken en andere kledingstukken.

'Janek!' klonk het vanuit de huiskamer.

De deur stond op een kier. Janek hoefde niet naar binnen te kijken, hij zou er zijn mobiel om durven te verwedden: Pawel lag languit op de bank naar een dvd uit hun stiefvaders oneindige verzameling te kijken.

'Houd je schoenen maar aan. Er ligt al een lijst voor je klaar,' riep Pawel.

Nu zag Janek op het aanrecht, tussen de sporen van zijn broers onstuitbare eetlust, een afgescheurd stukje papier met wat gekrabbel erop. Hij zuchtte. Op maandag was het Pawels beurt om boodschappen te doen en te koken. Bovendien had hij zelf gisteren nog een diner van kipsaté met witte puntjes en een zakje gemengde salade in elkaar geflanst.

'Pawel, geen discussie. Je weet best welke dag het is,' riep Janek.

'Maar ik ben ziek, ik heb buikpijn. Ik ben in de eerste pauze al naar huis gegaan.'

Janek bekeek het vodge, ontcijferde de hanenpoten en zei kri-